

Cultura: pronòstic reservat

Les grans infraestructures nacionals seran la prioritat de la política cultural de Catalunya, en plena restricció pressupostària. La cultura de l'austeritat ha arribat.

Decididament, la cultura de l'austeritat ha esdevingut l'estigma de final de segle. Un fenomen que ha anat deixant la seua empremta aquests últims anys, però que enguany ha atès la maduresa. I per bé que se'n parlava molt mentre creixia d'una manera tímida i gradual, l'estirada ha arribat amb l'entrada en l'any 1996 i amb els pressupostos d'un exercici més incert que res.

És la cultura i Maastricht. És la reducció del dèficit públic al preu que siga i en detriment de qualsevol necessitat social. És el dret de peatge per a poder ingressar definitivament en el sistema econòmic europeu. Avui es parla, fins i tot, de reduir el dèficit públic de la Generalitat de Catalunya a 46.000 milions de pessetes —quasi un 40% menor que el de l'any abans— i d'una retallada pressupostària de 100.000 milions, tot i que fonts internes de l'adminis-

tració autonòmica asseguren que serà molts més grossa. Malgrat això, el president de la Generalitat responia a Rafael Ribó, en el debat del Parlament, que la retallada se situaria per sota d'aquests 100.000 milions. Siga com siga, són unes quantitats que no deixaran dormir el conseller d'Economia i Finances Macià Alavedra i, fet i fet, una conseqüència directa de la dràstica reducció pressupostària del govern central, que arriba als 870.000 milions de pessetes.

En canvi l'Ajuntament de Barcelona ha anunciat per a enguany un increment en l'àrea de cultura d'un 17% amb relació al 95, és a dir, un total d'11.000 milions de pessetes que delaten la ferma voluntat d'aconseguir la capitalitat cultural. Igualment l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) disposarà d'uns 5.000 milions.

En vist d'aquesta situació de pronòstic reservat, el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* del dia 5 de gener d'enguany publicava una ordre signada per Macià Alavedra prorrogant les assignacions pressupostàries i determinant les condicions d'autorització i disposició de crèdit mentre dure aquest lapse de temps. En aquest *impasse* econòmic els pressupostos del 1996 no han estat encara aprovats, ni de bon tros (diuen que l'aprovació no arribarà, probablement, fins a l'estiu). A més, en el capítol d'inversions reals, "el màxim d'autoritzacions de crèdits no podrà superar el 80% del total de l'import prorrogat", segons l'ordre del DOGC.

Un dels primers indicis del nou any, amb la retallada en l'àrea de cultura (en el cas de la Generalitat aquesta retallada és de 7.000 milions de pessetes: passa de 24.400 milions del 1995 a 17.000, el 1996) és la desaparició de la revista *Cultura*. Una publicació nascuda els anys 80, amb Max Cahner de conseller. Avui, la publicació havia esdevingut un mitjà car de mantenir per a una partida destinada a publicacions, en què els 140 milions dels pressupostos del 95, resulten enguany impensables. Casualment, en el darrer número (gener del 96) el director de la revista, Rafael Vallbona, feia una reflexió sobre els grans equipaments que configuraran la cultura catalana del segle que ve. Unes infraestructures –del govern autònom o de l'Ajuntament de Barcelona, o de tots dos conjuntament– que són fruit de la dinamització de Catalunya i, especialment, de la voluntat de transformar el cap i casal en un pal de paller nacional, amb una cultura fermament institucionalitzada en aquests grans equipaments culturals. Només cal mirar des d'un any enrere: el novembre passat s'inaugurava el MACBA, pel desembre, el MNAC; el dia 7 de febrer s'inaugurava oficialment el MNACTEC (situat a Terrassa, forma part d'aquesta xarxa nacional). El dia 28 de febrer obrirà les portes en el Palau de Mar de Barcelona el Museu d'Història de Catalunya. I això només en l'àmbit museístic. Però no oblidàssem, en el cas de l'escena, les obres del Teatre Nacional o el projecte del Teatre Lliure al Palau d'Agricultura –anunciat amb un pressupost de 5.000 milions de pessetes–; o l'ampliació del Liceu o de l'Auditori.

Equipaments culturals o monuments?

Però la concepció dels grans projectes és aigua passada. Respon a un període anterior de relativa bonança econòmica i, per tant, d'un optimisme actiu. Avui, ben altrament, tant si es vol com si no es vol la Cultura viu de la inèrcia –i de la inèrcia d'aquells anys. Les grans "infraestructures nacionals" tenen una dinàmica imparabile, amb tot d'elevadíssimes despeses fixes consegüents, destinades tan sols a manteniment, personal o serveis i que, avui dia, les ad-

ministracions consideren que en són esclaves. Tot i la manca de disponibilitat pressupostària, el conseller de Cultura, Joan Guitart, ha assegurat públicament que el seu departament prioritzaria les infraestructures culturals. I Flotats mateix afirmava, no fa tant, que les retallades no afectarien la marxa del Teatre Nacional. No obstant això, el fet ateny cotes preocupants que no poden sinó suscitar dubtes. El diari *El Mundo* publicava que la retallada, en el cas del Museu d'Art Contemporani de Barcelona seria, en declaracions del director, Miquel Molins, de cent milions de pessetes. Tot amb tot, fonts acostades al MACBA asseguren que els 872 milions de pessetes del pressupost del 1996 es reduiran als 600 que hauran de desemborsar dues administracions –l'autonòmica i la municipal– a parts iguals. Però hi ha més. Cal no

oblidar que la majoria d'aquestes grans obres es realitzen, o s'han realitzat, amb préstecs d'entitats bancàries, i que les amortitzacions dels crèdits sumen xifres desmesurades (el MACBA, haurà de pagar enguany quasi 900 milions de pessetes).

Igualment, en el cas del Museu d'Història de Catalunya, el preu del lloguer dels espais del Palau de Mar podria ascendir a uns trenta-cinc milions mensuals. És evident que, amb unes despeses fixes tan elevades, la retallada pressupostària implica no únicament una reducció d'oferta cultural, sinó també una dedicació gairebé exclusiva de les partides assignades al manteniment d'uns macroequipaments culturals que podrien acabar, en el pitjor dels casos, convertint-se en construccions poc més que vàcues i somortes.

Es l'estigma monumental d'una recessió finisecular.

Eliseu T. Climent

En la pàgina anterior, el MACBA, una de les grans infraestructures de la ciutat de Barcelona que sofreix, com totes les altres, la cultura de l'austeritat. En aquesta, el Teatre Nacional, infraestructura creada amb la voluntat de transformar el cap i casal en un pal de paller nacional, amb una cultura fermament institucionalitzada en aquests grans equipaments culturals.